

Eelis Eskelinen Juhlapuhe 10.9.2009

Saimaan ammattikorkeakoulun lukuvuoden avajaiset

Arvoisat kuulijat!

Täällä on kuulijoina - rehtorin, opettajien, henkilökunnan ja kutsuvieraiden lisäksi - uusia opiskelijoita. Koko opiskelijakunta – kolmisen tuhatta – ei sopisikaan saliin. Sain toivomuksen puhua ”Ammattikorkeakoulun roolista ja merkityksestä Etelä-Karjala korkeakoulukeskitymässä”. Kuitenkin tämän aiheen ensin lyhyesti:

Olen tullut vakuuttuneeksi, että koulunne johto ymmärtää korkeakoulukentän strategisen ja taktisen pelitilanteen. Yhteistyötahojen kartoitus sekä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulujen että yliopiston kanssa on ollut jo kauan käynnissä. Jos lisäksi tapahtuisi fyysinen siirtyminen Skinnarilan kampukselle, niin rohkaisen siihenkin. Resurssien tehokas käyttö voisi toteutua. Joillekin opintosuunnille yliopisto tarjoaisi luontaisen jatkokoulutusmahdollisuuden. On viisasta olla siinä seurassa, missä painitaan kansainvälisessä sarjassa, harjoitetaan tieteellistä ajattelua. Sellaisessa seurassa saa virikkeitä. Sitten on ammattikorkeakoulujen erityinen vahvuus: Käytännön työelämässä harvoin tarvitaan monimutkaisia yhtälöitä. Muutama vuosi sitten tutkintonimikkeistä tehtiin niin hienoja, että työnantajat eivät tunnistaneet uusia ammattilaisia. On käytännön tilannetajua, että esimerkiksi rakennusmestarin koulutussuunta on uudelleen kirkastettu. Minun suhtautumiseni eri ammatteihin – ja ammattilaisiin on se, mitä mekaanisen kellon koneistolta vaaditaan. Yhdenkin rattaan puuttuminen koneistosta tekee kokonaisuudesta käyttökelvottoman.

Minulle annettiin myös mahdollisuus puhua vapaasti. Valitsen tämän ja puhun lähinnä uusille opiskelijoille.

Kuulimme tällä viikolla, kuinka Yhdysvalloissa on syntynyt polemiikka presidentin puhuessa oppilaille. Hän korosti opintojen merkitystä työelämässä menestymisen kannalta. Monet amerikkalaiset vanhemmat kielsivät lapsiaan kuulemasta tällaista – muka poliittista puhetta! Suomalaisten tilaisuus on tässä: On pidettävä etumatka muihin maihin nähden. Suomalaisten koulujen tiedollinen anti on maailman huippua. 2

Ammattikorkeakoulunne oppilaskyselyissä ainakin kolme neljäsosaa on pitänyt opettajia pätevinä tai hyvin pätevinä. Opettajista noin 11 % omaa lisensiaatin tai tohtorin pätevyyskoulutusta! Missäpä liike-elämässä on tällainen tilanne! Näin, Te oppilaat, voitte olla varmoja, että saatte taatusti opiskelunne aikana tosi hyvän opetuksen Saimaan ammattikorkeakoulussa.

Moni Teistä, oppilaat, saatatte kysyä: Olenko valinnut oikean alan? Olisiko pitänyt hakea – tai päästä – jonnekin muualle? Missä tulevat olemaan työtilaisuudet? Rauhoitan mieltäsi näissä kysymyksissä. Tähtää tiettyyn tutkintoon. Opit näin samalla paljon yleisemminkin systemaattisen tiedon hankinnan. Koululaisesta tulee opiskelija. Voit toistaa elämäsi varrella uusia opintokaaria. Missä ovat takuuvarmat työpaikat – tai mitkä alat nousevat tai laskevat? Vielä 2000 -luvun alkupuolella metsäteollisuutta pidettiin takuuvarmana alana. 1980 -luvulla kaivosteollisuus näytti auringonlaskun alalta. Viime vuosina Kiinan valtava kysyntä on pannut kukoistamaan ainakin metallikaivostoiminnan. Ainoa, mikä on varmaa, on muutos. Jos alat pitää oppimista mielenkiintoisena, niin Sinua ei pelota tulevaisuus ja sen edellyttämä koko eliniän kestävä oppiminen. Työelämä on pitkä – ja sitä halutaan kannustaa. Uskon, että ne ihmiset, jotka voivat tehdä elämänsä aikana ikään kuin monta työelämän kaarta, elävät mielenkiintoisen elämän – he eivät ensimmäisen tilaisuuden tullen pyri pois työstä. Ne ihmiset, jotka varaavat itselleen vaihtoehtoja, eivät joudu kovin helposti umpikujaan. Opinnot tavalla tai toisella läpi elämän voivat tämän tarjota.

Opiskelin itse Otaniemessä. Professori Hukki sanoi oppiaineestaan: Minä opetan Teille 13 % - loput 87 % Teidän pitää oppia käytännössä. Itse asiassa edes se 13 % ei ollut parasta, mitä häneltä saimme: Opimme hänen ajattelutapansa – ja asenteensa.

Insinööriopiskelijoita rohkaisen nyt, kun työtilaisuudet ovat harvemmassa kuin pari vuotta sitten. Kaikki, mitä ihminen kehittyneessä maailmassa tekee ja saa aikaan, vaatii jossakin vaiheessa insinööriä. Myös taitelija tarvitsee insinöörin suunnittelemat tai valmistamat välineet, millä maalata ja mihin maalata. Rajansa on kuitenkin insinöörilläkin. Tämä on ihmisten maailma. Te hoitoalalle opiskelevat voitte olla varmoja - jos kuka - että ihmisen kättä ja hoitoa tarvitaan – ja paikallista toimintaa. Rakentaminen - eri muodoissaan - on toinen ala, mitä täällä Etelä-Karjalassa tullaan tekemään. Palvelujen kehittyminen on osaltaan riippuvainen perusteellisuuden menestymisestä. Talouselämän todellisia moottoreita ovat vientiyhtymät. Myös taiteet saavat rahoitusta ja asiakkaita, kun nämä talouselämän moottorit toimivat ja tuovat yleistä vaurautta. Kansallisesti mielenkiintoinen ja 3

kadehdittu hanke on Aalto -yliopisto, jossa niin sanotun kovan liike-elämän sisällä vaikuttaisi teollinen muotoilu.

Noin kaksi kolmasosaa Teistä opiskelijoista on tullut läheltä - täältä Etelä-Karjalasta. Ja suunnilleen saman verran työllistyy tälle talousalueelle. Se on paljon moneen yliopistoon verrattuna. Kotipesältä lähtöön tarvitaan monesti ylimääräinen kannustin tai pakko. Nostan hattua niille opiskelijoille, jotka rohkenevat lähteä oppilasvaihtoon. Oman ammattialansa lisäksi siinä oppii kieltä. Kieli on pohjimmiltaan kulttuuria. Kielistudio antaa teknisiä valmiuksia, mutta kansainvälinen ajattelutapa ja asenteen ymmärtämien vaatii heittäytymistä sellaisiin vesiin. Ensimmäinen varovainen askel voi olla se, että tutustuu tänne vaihtoon tuleviin opiskelijoihin.

Myös ammattikorkeakouluissa kiinnitetään huomiota opintojen keskeyttämiseen. Saimaan ammattikorkeakoulussa se on vaihdellut 3...11 prosentin välillä opintosuunnasta riippuen; Mielestäni yllätys on se, että keskeyttäminen on ollut alhaisinta kulttuuri- ja sosiaalialoilla ja korkeimpia tekniikan ja liiketalouden aloilla. Näinkö jotkut opiskelijat ovat löytäneet varhain oman ammatillisen identiteettinsä – tai elääkö vielä niin sanottu kutsumusammatti -käsité. On toki niin sanottuja hyviä keskeyttämisä. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että opiskelija vaihtaa alaa ja suorittaa toisen loppututkinnon. Mutta sellaiset keskeyttämiset huolestuttavat, joiden seurauksena opiskelija jää vaille minkäänlaista ammatillista loppututkintoa. Myös armeijassa pohditaan samoja syitä – miksi niin monet nuoret eivät pysty suoriutumaan palveluksesta. Syyt ovat monet. Eräs syy voi olla opiskelijan kotitausta – nuorella on selässään monen muun ihmisen ”reppuja”. Ei jaksa tai nuori on ahdistunut. Riittää, että Sinulla – nuori opiskelija – on koulussa joku, joka Sinusta välittää; opettaja, koulutoveri. On tosi hyvä, että ammattikorkeakoulunne opintoja tukeva neuvonta- ja ohjauspalvelu on kyselyjen mukaan tukenut oppilaita hyvin – tyytyväisyys on ollut yli 70 %. Älä epäröi - nuori - kääntyä avun piiriin, kun sitä tarvitset. Sinä olet helmi – ja monet tulevat Sinua vielä tarvitsemaan. Ja ennen kaikkea: Sinulla itselläsi on tulevaisuus edessäsi.

Toivotan viisautta ja kärsivällisyyttä opettajille ja henkilökunnalle. Opintonsa aloittaville toivotan riittävää sitkeyttä. Jos opit viemään asiat päätökseen, niin se auttaa Sinua monessa muussa asiassa elämässäsi. Nuorilta saatetaan odottaa liian varhain työelämän täyttää kypsyttää. Tähän annan kokemuksesta sen neuvon, että myös moni muu asia koulun ohessa - tarkoitan esimerkiksi harrastukset - voivat antaa ratkaisevia taitoja tulevan työelämän kannalta. Salibandy, armeija, oppilaskunta voivat kasvattaa tosi tärkeitä asioiden junailutaitoja – ja ihmistuntemusta. Tärkeintä on, että jos harjoittelu- tai työpaikkaa ei heti tule, niin löydät uutta kehittävää tekemistä. Vain liikkuvan laivan peräsin ohjaa. Pidä veneesi

liikkeessä – ja opi nauttimaan virtaavasta vedestä, dynaamisesta maailmasta.
Sellainen elämä on rikasta.